

ترس از مسخره شدن عامل بسیاری از بی‌دینی‌ها

حجت الاسلام علیرضا پناهیان در دهه اول محرم، در دانشگاه هنر با موضوع «عنصر شجاعت در هنر و حماسه» به ایراد سخنرانی پرداختند. گزیده‌ای از سومین جلسه این سخنرانی در ادامه می‌آید:

ما بیش از اینکه با شجاعت درگیر باشیم، با ترس درگیر هستیم

- ما در زندگی خیلی با این مفهوم درگیر نیستیم که آیا ما شجاع هستیم یا خیر؟ اگر شجاع نیستیم چگونه باید شجاعت را به دست بیاوریم؟ شجاعت نه در متون دینی ما فراوانی بالایی دارد و نه در زندگی ما، به عنوان یک مسأله یک نیاز و یک درگیری به چشم می‌خورد. همانطور که شجاعت در اخلاق و در روایات ما به عنوان یک فضیلت تحسین شده است، ما هم در زندگی خود آن را تحسین می‌کنیم و بیشتر از این درگیر شجاعت نمی‌شویم.
- ولی روی دیگر سکه شجاعت، ترس است که موضوع بسیار مهمی است که هم در متون دینی بسیار مورد توجه قرار گرفته است و هم در زندگی ما فراوان یافت می‌شود. ترس در زندگی ما فراوان است، ولی انواع و اقسام مختلفی دارد.
- ما بخش‌هایی از ترس خود را نمی‌بینیم، چون به آن عادت کرده‌ایم و بخش‌هایی از ترس را بد نمی‌دانیم، چون روحمان با آن عجین شده است؛ در حالیکه همین ترس‌ها کم کم روح ما را سیاه می‌کند، معنویت ما را می‌گیرند و به ما قساوت قلب هدیه می‌دهند. یکی از دلایل قساوت قلب، ترس‌های کوچکی است که در زندگی ما بسیار زیاد است.

محبت و ترس، دو انگیزه اساسی در زندگی انسان

- ترس، خاستگاه انسانی دارد که باید طبیعت انسان را مطالعه کرد تا ضرورت ریشه کن کردن ترس‌های موهوم و شرک آلود مشخص شود.
- در بررسی انسان‌شناسانه ترس می‌توان چنین گفت که انسان دو انگیزه اساسی برای همه حرکات و برنامه‌ریزی‌هایش دارد: ۱. محبت، ۲. ترس؛ اگر چه روی دیگر سکه محبت، نفرت است ولی نفرت در زندگی انسان خیلی به کار نمی‌آید، همانطور که آن روز سکه ترس هم شجاعت است ولی شجاعت در زندگی خیلی مورد اهتمام نیست. حضرت علی(ع) می‌فرماید: «ضَبُطُ النَّفْسِ عِنْدَ الرَّعْبِ وَ الرَّهْبِ مِنْ أَفْضَلِ الْأَدَبِ؛ کنترل نفس هنگام دوست داشتن و هنگام ترسیدن، برترین ادب و تربیت‌یافتگی است.» (غررالحکم/۴۲۸)

یکی از روش‌های غلط در تربیت فرزند، ترساندن است

- یکی از روش‌های غلط در تربیت فرزند، ترساندن است؛ ترساندن در سنین خردسالی از چیزهای موهوم و در نوجوانی و جوانی با ترساندن از قبول نشدن در کنکور، ترساندن از نداشتن شغل و درآمد و مادرها باید دقت کنند که بچه را ترسو تربیت نکنند.
- محبت (خوب یا بد) نیمی از انگیزه‌های انسان را تشکیل می‌دهد، ترس هم نیمی دیگر از انگیزه‌ها را.
چه لبخندهای فراوانی که نه از روی خوش اخلاقی است، بلکه از سر ترس است. چه مهربانی‌های فراوانی که نه از سر محبت، بلکه از سر ترس است. چه حیا و نجابت و تواضعی که نه از سر حیاء و تواضع و

نجابت، که از سر ترس است. بعضی‌ها که به ظاهر با کلاس و با ادب و مقید به آداب هستند، می‌ترسند که نتوانند نزد مخاطب موقعیت خوبی پیدا نکنند و آداب را رعایت می‌کنند. شاید فکر کنیم کسی که ادب را رعایت می‌کند، دیگران را دوست دارد و آنان را قابل احترام می‌داند که ادب را رعایت می‌کند، ولی خیلی اوقات اینطور نیست، او از مسخره شدن می‌ترسد.

ترس از مسخره شدن عامل بسیاری از بی‌دینی‌ها / تمام انبیاء الهی مورد تمسخر واقع شده‌اند

- ترسیدن از مسخره شدن عامل بسیاری از بی‌دینی‌ها است. مراقبت کنیم که به دلیل ترس از مسخره شدن، قسمتی از دین را کنار نگذاریم. قرآن می‌فرماید: **يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ** (یس/۳۰)؛ تمام انبیاء الهی مورد تمسخر واقع شده‌اند. در یک نظرسنجی که در مورد انگیزه کم رنگ شدن حجاب در دانشکده‌ای برگزار شده بود، ۷۰ درصد از کسانی که حجاب آن‌ها در دانشگاه کمتر شده است، علت آن را ترس از مسخره شدن اعلام کرده‌اند. اشتیاق به گناه یا میل به شهوترانی در بسیاری از موارد عامل بی‌دینی نیست، بلکه غالباً ترس از تمسخر عامل بسیاری از بی‌دینی‌ها در جامعه است.

ترس یکی از عوامل مهم سیطره یهود بر کشورهای غربی است

- اگر قرار باشد مملکتی از دشمنانش نترسد، تک تک آدم‌هایش نباید بترسند و شجاعت داشته باشند. ما در جامعه فعلی خود، علی‌رغم تمام مشکلاتی که داریم، اما جامعه خیلی خوبی در این زمانه داریم. در حالی که **ترس یکی از عوامل مهم سیطره یهود بر کشورهای غربی است**. یا مثلاً ترس از پلیس در غرب باعث رعایت نظم در رانندگی شده است. در روایات ما یکی از ریشه‌های ترس را قمار کردن دانسته‌اند که متأسفانه در غرب رواج فراوان دارد.
- نجات این انسان‌ها کار شما جوانان است. ۹۹ درصدی که در غرب قیام کرده‌اند، تشنه عنایت شما هستند. اینکه یک درصد حاکم در غرب این همه با شما دشمنی می‌کنند، علتش این است که ملت‌ها را بیدار نکنید، که البته بیدار کرده‌اید. در این بازی دومینو که با پیروزی انقلاب اسلامی شروع شده، غرب فهمیده است که این بازی تا آخر ادامه می‌یابد و آخرین مهره‌هایی که به زمین می‌افتد در خود آمریکا خواهد بود. بدون اینکه ماها کاری کرده باشیم، این بیداری ایجاد شده است، درحالی‌که **هر کدام از ما باید یک سفارتخانه در دل مردم مغرب زمین داشته باشیم**.

